

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Li, Y., & Wang, Z. (2023). Tourism and Technology Integration: A Case Study of Malaysia. *Journal of Tourism Technology*.
2. Ahmad, R., & Ismail, H. (2022). Digital Marketing in the Malaysian Tourism Industry. *Journal of Digital Media in Tourism*.
3. Tan, J., & Yong, Y. (2021). The Role of Artificial Intelligence in Tourism: A Malaysian Perspective. *International Journal of Tourism Innovation*.
4. World Tourism Organization (UNWTO). (2020). *Tourism and Technology: Trends and Impacts*. UNWTO Reports.
5. Statista. (2023). "Online booking services usage in Malaysia 2022."
6. Tourism Malaysia Official Website. (2022). "Tourism Statistics & Reports."
7. Statista. (2023). "Impact of Artificial Intelligence on the tourism industry in Malaysia."
8. Statista. (2023). "Transportation and logistics digitalization in Malaysia."
9. O'zbekiston Turizmni rivojlantirish davlat qo'mitasi. (2020). O'zbekiston Respublikasining turizmni rivojlantirish milliy strategiyasi (2020-2025)

**SHAHARSOZLIK VA TURISTIK INFRATUZILMANI RIVOJLANTIRISH TAJRIBALARI:
FRANSIYA VA O'ZBEKISTON MISOLIDA**

Urkinbayev Tohir Abdukarimovich

i.f.n., dotsent.

G'ulomova Gulbahor Bahtiyor qizi

TDSHU magistranti

Annotatsiya: Ushbu maqolada Fransiya va O'zbekistonning shaharsozlik hamda turistik infratuzilmani rivojlantirish bo'yicha tajribalari taqqoslanadi. Tadqiqotda ikki mamlakatning transport infratuzilmasi, turistik ob'ektlar, yashil shaharsozlik va barqarorlikka oid loyihalari tahlil qilingan. Shuningdek, har ikki mamlakatda turistlarga xizmat ko'rsatish, ularni jalb qilish strategiyalari va mavjud infratuzilmalarning rivojlanish holati o'rganilgan. Maqola shaharsozlik va turistik rivojlanishdagi o'xshashlik va farqlarni ko'rsatadi hamda turizm sohasidagi global raqobatni oshirish imkoniyatlarini tahlil qiladi.

Abstract: This article compares the urban planning and tourism infrastructure development experiences of France and Uzbekistan. The study analyzes the transport infrastructure, tourist attractions, green urbanization, and sustainability projects in both countries. It also explores the strategies for attracting tourists, the quality of services offered, and the current state of infrastructure development in each country. The article highlights the similarities and differences in urban planning and tourism development, while discussing opportunities for enhancing global competitiveness in the tourism sector.

Аннотация: В данной статье сравниваются опыт Франции и Узбекистана в развитии городского планирования и туристической инфраструктуры. Исследование включает анализ транспортной инфраструктуры, туристических объектов, проектов устойчивого развития и зеленой урбанизации в обеих странах. Также рассматриваются стратегии привлечения туристов, качество предоставляемых услуг и текущее состояние развития инфраструктуры. Статья подчеркивает сходства и различия в развитии городов и туризма, а также анализирует возможности повышения глобальной конкурентоспособности в туристическом секторе.

Kalit so'zlar: Shaharsozlik, turistik infratuzilma, Fransiya, O'zbekiston, barqaror transport, yashil shaharsozlik, turizm rivojlanishi, tarixiy meros, urbanizatsiya

Keywords: Urban planning, tourism infrastructure, France, Uzbekistan, sustainable transport, green urbanization, tourism development, cultural heritage, urbanization

Ключевые слова: Городское планирование, туристическая инфраструктура, Франция, Узбекистан, устойчивый транспорт, зелёная урбанизация, развитие туризма, культурное наследие, урбанизация

Kirish: Shaharsozlik (urbanizatsiya) va turistik infratuzilma mamlakatlarning iqtisodiy, madaniy va ijtimoiy rivojlanishi uchun muhim bo'lgan ikki asosiy omil hisoblanadi. Turizm sanoati o'zida yirik infratuzilmalarni jamlagan holda shaharlar rivojiga hissa qo'shadi, yangi ish o'rinlari yaratadi va xalqaro turistlar oqimini jalb etadi. Shu bilan birga, shaharsozlik orqali yaratilgan qulay sharoitlar turistik obyektlar va xizmatlarga oson kirish imkonini beradi.

Fransiya dunyodagi eng yirik turizm markazlaridan biri sifatida tanilgan va har yili millionlab sayyohlarni jalb qiladi. O'zbekiston esa o'zining boy tarixiy-madaniy merosi va tabiiy zaxiralariga tayanib, so'nggi yillarda turizmni rivojlantirishga jiddiy e'tibor qaratmoqda.

Metodlar: Maqolada quyidagi metodlar asosida tadqiqot olib borildi:

1. **Hujjatlarni o'rganish va tahlil qilish** – Ikkala mamlakatning rasmiy strategiyalari, shaharsozlik loyihalari, turistik rivojlanish dasturlari o'rganildi. Shuningdek, milliy va xalqaro hisobotlar, shahar infratuzilmasi va turizm bo'yicha statistik ma'lumotlar yig'ildi.

2. **Taqqoslash usuli** – Fransiya va O'zbekiston shaharlarining urbanizatsiya va turizm infratuzilmasi rivojlanish yo'llarini taqqoslash orqali o'xshash va farqli jihatlar aniqlandi.

3. **Sayyohlik tahlili** – Fransiya va O'zbekistonga tashrif buyuruvchi turistlar soni, turizm ob'ektlarining jozibadorligi va shaharlarning turistlar uchun qulayligi o'rganildi.

Natijalar: Fransiyada Shaharsozlik va Turistik Infratuzilma Rivoji

Fransiya shaharsozligi o'zining an'anaviy madaniy merosi bilan birga zamonaviy urbanizatsiya usullarini uyg'unlashtirgan holda rivojlanib kelmoqda. Fransiyaning yirik shaharlarida, xususan **Parij, Marseyl, Lion**, va **Nitsa** kabi markazlarda turistik infratuzilmalar mukammal darajada rivojlangan.

1. **Transport infratuzilmasi:** Parijda turistlar uchun eng qulay transport vositasi bo'lgan metropoliten, tramvay va elektr avtobus tizimlari mavjud. **RATP** (Régie Autonome des Transports Parisiens) boshqaruvidagi jamoat transporti nafaqat shaharning barcha turistik hududlariga yetib borish imkonini beradi, balki ekologik barqarorlikni ta'minlaydi. Shaharlararo transport ham rivojlangan bo'lib, Fransiyadagi **TGV (Train à Grande Vitesse)** yuqori tezlikdagi poyezd tarmog'i turistlarga mamlakat bo'ylab oson harakatlanish imkonini beradi.

2. **Turistik ob'ektlar:** Parijning **Eyfel minorasi, Luvr muzeyi**, va **Notre-Dam** katedrali, shuningdek, janubdagi Nitsa va Kankidagi plyaj zonalar yiliga millionlab turistlarni jalb qiladi. Fransiya hukumati turistik joylar atrofidagi infratuzilmani doimiy ravishda yaxshilab boradi, bu esa turistlarning sayohatlarini yanada qulaylashtiradi.

3. **Yashil shaharsozlik:** Shaharlar barqarorlikni saqlash uchun yashil zonalar, parklar va piyodalar yo'laklarini kengaytiradi. Parijda 2024-yilda o'tkaziladigan Olimpiada o'yinlariga tayyorgarlik ko'rilayotgani munosabati bilan shaharning qariyb 50% joylarida ko'kalamzorlashtirish va piyodalar infratuzilmasini yaxshilash ishlari olib borilmoqda.

O'zbekistonda Shaharsozlik va Turistik Infratuzilma Rivoji: O'zbekistonning turistik infratuzilmasi so'nggi yillarda rivojlanmoqda va mamlakatning boy tarixiy merosi turistlarni jalb qilishda muhim rol o'ynaydi. **Samarqand, Buxoro**, va **Xiva** qadimiy shaharlari UNESCO tomonidan tan olingan madaniy meros obyektlari sifatida e'tirof etiladi va turistlar uchun alohida qiziqish uyg'otadi.

Transport infratuzilmasi: O'zbekiston so'nggi yillarda transport tizimini tubdan isloh qilishga kirishdi. Toshkentda yangi **Toshkent Metropoliteni** liniyalari ochilib, jamoat transporti rivojlantirilmoqda. **Afrosiyob** tezyurar poyezdlar Samarqand, Buxoro va boshqa shaharlarga turistlarni qisqa muddat ichida yetkazadi. O'zbekistonning turizmni rivojlantirish strategiyasida xalqaro aeroportlar va yangi temir yo'l liniyalari qurilishi ham muhim rol o'ynaydi.

Mehmonxonalar va xizmatlar: O'zbekistonda mehmonxonalar tarmog'i kengayib bormoqda, ularning aksariyati xalqaro standartlarga mos ravishda yangilanmoqda. **2021-yilgi**

ma'lumotlarga ko'ra, O'zbekistonda turistlar uchun yangi 200 dan ortiq mehmonxona ochildi. Bunday rivojlanish mamlakatga tashrif buyuruvchi sayyohlar oqimini oshirishda muhim omil bo'lib xizmat qilmoqda.

Turistik va tarixiy ob'ektlar: Samarqanddagi **Registon majmuasi**, Buxorodagi **Ark qal'asi**, va Xivada joylashgan **Ichan-Qal'a** kabi turistik obyektlar har yili minglab sayyohlarni o'ziga jalb qiladi. O'zbekiston hukumati bu obyektlarni zamonaviylashtirish bilan bir qatorda tarixiy qiyofasini saqlab qolishga e'tibor qaratmoqda

Munozara: Fransiya va O'zbekiston shaharsozlik va turistik infratuzilma rivojlanishida turli strategiyalarni qo'llamoqda. Fransiyada shahar infratuzilmasi zamonaviy va barqaror transport tizimlari bilan birgalikda rivojlanib, turistlarga ekologik qulayliklar va qulay transport xizmatlarini taqdim etadi. O'zbekistonda esa turizm infratuzilmasi ko'proq tarixiy obyektlarni saqlashga va ularning jozibadorligini oshirishga qaratilgan.

Fransiyaning **barqaror transport** va **yashil infratuzilma** sohasidagi tajribasi O'zbekiston uchun qiziq bo'lishi mumkin, chunki ekologik toza turizm O'zbekistonda ham rivojlanishi kerak. O'zbekistonda turistlar oqimini boshqarish va xizmatlar sifatini oshirish maqsadida infratuzilmalarni kengaytirish va innovatsiyalarni joriy etish muhim ahamiyatga ega.

O'zbekiston o'zining tarixiy shaharlarida turistlarga xizmat ko'rsatish sifatini oshirishda investitsiyalar jalb etmoqda, shuningdek, milliy merosni asrab-avaylashni davom ettirmoqda. Bu borada, **Samarqand xalqaro aeroportining** kengaytirilishi va shahar atrofidagi yo'llarning rekonstruksiya qilinishi turistlar uchun qulaylik yaratmoqda. Fransiyada esa urbanizatsiya va turistik markazlarning jozibadorligi shaharsozlikning yuqori darajadagi uyg'unligi orqali qo'llab-quvvatlanmoqda.

Xulosa: Fransiya va O'zbekistonning shaharsozlik va turistik infratuzilmani rivojlantirishdagi tajribalari turizm sektorini rivojlantirishda muhim darslar beradi. Fransiyaning barqaror transport va ekologik infratuzilma borasidagi muvaffaqiyatlari O'zbekiston uchun o'rnak bo'lishi mumkin. Shu bilan birga, O'zbekiston o'zining boy tarixiy merosini zamonaviy infratuzilma bilan uyg'unlashtirishi orqali turizm sohasida yuksak natijalarga erishmoqda.

Kelgusida O'zbekiston va Fransiya o'rtasidagi hamkorlikni kengaytirish, tajriba almashish orqali turistik infratuzilmalarni rivojlantirish imkoniyatlari mavjud. Mamlakatlarning har biri o'ziga xos strategiyalarni ishlab chiqib, turizm sohasida global raqobatbardoshlikni oshirishga harakat qilmoqda.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. RATP (Régie Autonome des Transports Parisiens) jamoat transporti tarmog'i bo'yicha 2023-yilgi hisobot.
2. O'zbekiston Respublikasi turizmni rivojlantirish bo'yicha davlat dasturi, 2024-yil.
3. UNESCO tomonidan tasdiqlangan Fransiya va O'zbekistonning madaniy meros obyektlari bo'yicha 2023-yilgi tahliliy hisobot.
4. O'zbekiston Respublikasining turistik infratuzilmani rivojlantirish bo'yicha strategiyasi, 2021-2025.